

CODE GOEDE PRAKTIJK INVASIEVE UITHEEMSE SOORTEN – **SIERTEELT**

Correct omgaan met planten in de sierteelt
ter voorkoming van de introductie en
verspreiding van IUS in België

Invasive Alien Species
National Scientific Secretariat

Ontdek hoe je klanten
correct informeert.

2026

Deze code is opgemaakt in 2026 en kwam tot stand in het kader van het nationaal actieplan voor de aanpak van de onopzettelijke introductie en verspreiding van invasieve uitheemse soorten van de Unielijst in België. De inhoud en voorgestelde maatregelen werden in samenwerking met de sierteeltsector geformuleerd via

een reeks werkgroepen en consultaties met sectorvertegenwoordigers die actief zijn in de verschillende gewesten (Wallonië, Vlaanderen, Brussels Hoofdstedelijk Gewest), vertegenwoordigers van de verschillende gewestelijke overheden en het Nationaal Wetenschappelijk Secretariaat voor Invasieve Uitheemse Soorten.

Invasive Alien Species
National Scientific Secretariat

1. CONTEXT

In het kader van het nationaal actieplan voor de aanpak van de onopzettelijke introductie en verspreiding van invasieve uitheemse soorten, dienen maatregelen genomen te worden binnen verscheidene sectoren waarin bepaalde activiteiten geïdentificeerd zijn als bewezen routes voor introductie en verspreiding van invasieve uitheemse soorten.

Dit document is bedoeld als leidraad voor alle professionals binnen de sierteeltsector - gaande van importeur, kweker, verkoper en aanplanter - voor een reeks vrijwillige maatregelen (een code goede praktijk) die moeten worden genomen om verdere opzettelijke of onopzettelijke introducties van invasieve uitheemse planten te voorkomen.

2. INLEIDING EN ACHTERGROND

2.1. Impact van invasieve uitheemse soorten

Invasieve uitheemse soorten (IUS) worden momenteel beschouwd als een van de belangrijkste oorzaken van **biodiversiteitsverlies**, naast overexploitatie, vervuiling, habitatvernietiging en klimaatverandering¹. Van de 467 Europese inheemse soorten die als “bedreigd” worden beschouwd op de IUCN Rode Lijst van bedreigde soorten, is dit voor 18% (deels) door de aanwezigheid van uitheemse invasieve soorten²⁻⁴. Een analyse van de 650 planten op deze rode lijst in de categorieën uitgestorven, uitgestorven in het wild en ernstig bedreigd, toonde aan dat 29 van deze soorten bedreigd of uitgestorven zijn als gevolg van de effecten van invasieve uitheemse planten^{5,6}. Bovendien blijkt uit een recente analyse in Frankrijk dat 58 exotische plantensoorten een enorme of grote impact hebben op de inheemse flora en dus een belangrijke bedreiging vormen⁷.

Invasieve uitheemse planten kunnen ook waardevolle habitats, zoals waterlichamen, oevers of droge graslanden (zie Kader 1) verloren doen gaan door de bodem- en omgevingsparameters te wijzigen⁸⁻¹¹. Bovendien is er voor veel introducties een zogenaamde “**invasieschuld**” waarbij een nieuw geïntroduceerde soort pas na een periode van 20-50 jaar gevestigd en invasief wordt.

Naast het verlies aan biodiversiteit dat ze veroorzaken, kunnen IUS ook **ernstige economische schade** aanrichten door de kosten van hun verwijdering en beheer enerzijds, en de kosten die gepaard gaan met schade aan infrastructuur en het verstoren van de ecosysteemdiensten waar landbouw, visserij en bosbouw afhankelijk van zijn anderzijds. In de landbouw worden de kosten veroorzaakt door invasieve uitheemse planten voor EU-lidstaten geschat op € 1.249 miljoen per jaar¹². Zo kan alsemambrosia (*Ambrosia artemisiifolia*) de opbrengst van gezaaide gewassen met wel 50% verminderen¹³. Qua beheerskosten werd bijvoorbeeld al meer dan 4 miljoen euro uitgegeven aan het verwijderen van rimpelroos (*Rosa rugosa*) uit 30 ha duingebieden (Life DUNIAS). Invasieve uitheemse planten kunnen ook infrastructuur beschadigen door bijvoorbeeld ingroei in leidingen of beton¹⁴. De hemelboom (*Ailanthus altissima*) en de verschillende soorten duizendknoop (*Fallopia* sp.) staan erom bekend schade aan infrastructuur zoals gebouwen en wegen te veroorzaken¹⁵. Daarnaast kunnen contaminanten van sierplanten, zoals invasieve mieren (bijv. de vuurmier *Solenopsis invicta*), of verschillende soorten platwormen, ook aanzienlijke economische schade

toebrengen door landbouwgewassen te beschadigen en de oogst te vernietigen¹⁶, of door een sterke daling van regenwormpopulaties te veroorzaken, die essentieel zijn voor de landbouw^{17,18}.

Huidige schattingen plaatsen de wereldwijde economische schade rond 5% van het mondiale BBP¹⁹, terwijl de kosten door schade en door genomen maatregelen voor de Europese lidstaten meer dan **12 miljard euro per jaar** bedragen¹².

Daarnaast kunnen IUS ook gevolgen hebben voor de menselijke gezondheid. reuzenbereklaauw (*Heracleum mantegazzianum*) is een bekend voorbeeld van een plantensoort waarvan het sap brandwonden kan veroorzaken, en alsemambrosia (*Ambrosia artemisiifolia*) produceert grote hoeveelheden stuifmeel dat ernstige allergieën kunnen veroorzaken bij gevoelige personen. In Duitsland worden de medische kosten die deze twee soorten veroorzaken geschat op 64 miljoen euro per jaar²⁰.

2.2. Wat zijn invasieve uitheemse soorten

Niet elke uitheemse soort is daarom ook een invasieve uitheemse soort. Om als een invasieve uitheemse soort te worden beschouwd, moet er aan **3 criteria** voldaan zijn: De soort moet 1) door **menselijk toedoen buiten zijn natuurlijk verspreidingsgebied** geïntroduceerd zijn, 2) zich daar **voortplanten en verspreiden** in natuurlijke omgevingen, en 3) een **negatieve impact** hebben op de biodiversiteit en ecosystemen.

Naar schatting zijn er momenteel in Europa rond de **12.000 gevestigde uitheemse soorten**, waarvan een **10 tot 15%** een **invasief** karakter heeft²¹. Deze aantallen worden verwacht nog te stijgen in de komende decennia.

KADER 1: Voorbeelden van de impact van IUS

© Reinhardt Strubbe

© Kevin Scheers

Veel invasieve uitheemse soorten hebben het vermogen om waardevolle habitats snel te koloniseren en om te vormen tot monoculturen. Links de overwoekering van rimpelroos (*Rosa rugosa*) in de duinen van de Belgische kust; rechts een plas-dras gebied met vijvers en moerassige delen dat volledig is overwoekerd door watercrassula (*Crassula helmsii*).

© Wouter Van Landuyt

Sommige invasieve uitheemse soorten, zoals bijvoorbeeld de reuzenbalsemien (*Impatiens glandulifera*) kunnen met hun uitbundige bloei ook bestuivers wegllokken van inheemse planten, waardoor deze weinig tot geen zaden meer produceren en op termijn verdwijnen. Met deze planten verdwijnen op hun beurt ook diersoorten die van deze specifieke plantensoorten afhankelijk zijn.

De grootschalige bestrijding van invasieve uitheemse soorten vereist vaak specifieke apparatuur en is daarom duur. De bestrijding van mahonie (*Berberis aquifolium*), rimpelroos en valse acacia (*Robinia pseudoacacia*) in de duinen wordt uitgevoerd met grote machines en speciale trommelzeven.

© Life DUNIAS

© CRDG

Bij de bestrijding van de reuzenberenklauw (*Heracleum mantegazzianum*) moet beschermende kleding worden gedragen, omdat het sap van deze plant zeer irriterend is voor de huid.

2.3. Pathways

De meest doeltreffende en kosteneffectieve manier om IUS het hoofd te bieden, is het beperken van hun introductie en verspreiding⁹. De “**Europese verordening nr. 1143/2014 betreffende de preventie en beheersing van de introductie en verspreiding van invasieve uitheemse soorten**” legt verschillende beperkingen op voor een selectie van IUS (de zogenaamde “voor de Unie zorgwekkende invasieve uitheemse soorten”), met het oog op het **indijken van de introductie en de verspreiding** van deze soorten via intentionele handelingen. Soorten die op deze lijst voorkomen mogen dus niet meer in de Europese Unie geïmporteerd worden, noch mogen ze binnen de Unie gehouden, gekweekt, verkocht, getransporteerd of vrijgelaten worden in de natuur.

Een groot deel van de IUS wordt echter onopzettelijk in de natuur geïntroduceerd. Daarom is het ook van cruciaal belang om de **routes van onopzettelijke introductie en verspreiding** doeltreffender te beheren. Deze routes werden voor België geanalyseerd en gerangschikt naar de cumulatieve impact op de natuur van de soorten die via deze pathway geïntroduceerd en verspreid worden²². De verspreiding van invasieve uitheemse planten buiten private of publieke plaatsen waar ze werden aangeplant, werd geïdentificeerd als één van de belangrijkste introductieroutes (d.w.z. de introductieroute ‘soorten uit de sierteelt, anders dan tuinbouw’). Naast deze pathway voor de verspreiding van de aangeplante soorten, is er ook de pathway voor contaminanten die samen met de gekweekte planten verspreid worden (bijv. kruidachtige planten die in dezelfde pot groeien, platwormen en mieren die geassocieerd zijn met het substraat).

Figuur 1: De belangrijkste introductieroutes voor de sierteeltsector.
@NWSIUS

Kader 2: De sierteelt en IUS

De teelt van exotische planten in botanische en privétuinen is geen recent fenomeen. Het is een praktijk die zich rond de achttiende eeuw heeft ontwikkeld. Zo is meer dan driekwart van de uitheemse planten die reeds in de natuur zijn gevestigd, oorspronkelijk uit tuinen en openbare gebieden ontsnapt²³. Planten die voor sierdoeleinden zijn geselecteerd, zijn geen willekeurige selectie uit de volledige wereldwijde flora. Sommige kenmerken die wenselijk zijn voor de sierteelt, zoals een snelle groei, hoge concurrentiekracht ten opzichte van andere planten, hoge zaadproductie en het vermogen om zich aan te passen aan verschillende omgevingen, bevorderen ook hun invasiepotentieel²⁴. Veel invasieve uitheemse planten zijn dan ook soorten die uit particuliere en botanische tuinen zijn ontsnapt, en hun aantal neemt voortdurend toe²³.

Het blijkt dat, hoewel de meeste verkochte en geteelde planten geen probleem vormen, 10% zich in de natuur kan vestigen en 10% van deze gevestigde soorten op hun beurt invasief worden, met negatieve gevolgen voor mens en milieu^{25,26}.

Dit geldt ook voor België. Een analyse van de Belgische catalogi uit 2024 toonde aan dat er bijna 10.000 plantensoorten worden verkocht, waaronder variëteiten, cultivars en hybriden. Als we alleen naar de soorten kijken, zijn dit er minstens 2300, waarvan ongeveer 1700 uitheems zijn. Van deze uitheemse soorten wordt geschat dat ongeveer 150 van hen zich kunnen vestigen en een negatieve impact op de natuur kunnen hebben, en dat voor minstens 50 soorten deze impact potentieel zeer ernstig is.

© shutterstock_49647073

3. CODE GOEDE PRAKTIJK

3.1. Waarom een code goede praktijk?

Vanwege hun centrale positie bij de productie, verkoop en aanplant van sierplanten, kunnen de professionals in deze sector een belangrijke rol innemen bij de preventie betreffende invasieve uitheemse soorten, door bijvoorbeeld contaminaties op sierplanten of invasief gedrag van bepaalde soorten te rapporteren.

Het is in deze context dat deze gedragscode voor de sierteelt is opgesteld, zodat professionals in de sector zich proactief kunnen inzetten om de mogelijke negatieve effecten van invasieve uitheemse soorten op de biodiversiteit, de menselijke gezondheid en de economische activiteiten te beperken.

Deze code goede praktijk is een **vrijwillig instrument** dat tot doel heeft de introductie en verspreiding van invasieve uitheemse soorten, zowel planten als dieren (als contaminanten op planten), te beperken door het gebruik van preventieve maatregelen en de bewustmaking van professionals in de sierteelt. Het gebruik van dergelijke codes goede praktijk (= gedragscodes) wordt aanbevolen door de Raad van Europa^{28,29}, en soortgelijke codes of initiatieven worden al toegepast of zijn in voorbereiding op internationaal, nationaal of regionaal niveau in verschillende landen over de hele wereld, zoals Nederland, Frankrijk, het Verenigd Koninkrijk, Ierland, Australië of de Verenigde Staten.

Deze code is ontwikkeld als een onderdeel van het hoofdstuk betreffende publiek en privaat bezit van het **nationaal actieplan voor de aanpak van de onopzettelijke introductie en verspreiding van invasieve uitheemse soorten van de Unielijst in België**, opgesteld en uitgevoerd door het Nationaal Wetenschappelijk Secretariaat voor Invasieve Uitheemse Soorten (NWSIUS)³⁰. De inhoud en voorgestelde maatregelen werden in samenwerking met de sierteeltsector geformuleerd via een reeks werkgroepen en consultaties met vertegenwoordigers die actief zijn in de verschillende gewesten (Wallonië, Vlaanderen, Brussels Hoofdstedelijk Gewest).

Kader 3: Voorgaande initiatieven

Deze code van goede praktijk bouwt voort op een eerste gedragscode voor invasieve planten in België, ontwikkeld binnen het LIFE AlterIAS-project (2010–2013) in samenwerking met federaties

en verenigingen van producenten, verkopers en gebruikers van sierplanten. Binnen het project werd overeengekomen om een selectie van invasieve uitheemse planten niet langer in de handel te brengen, terwijl voor een andere groep soorten de verkoper de koper informeert over hun invasief potentieel.

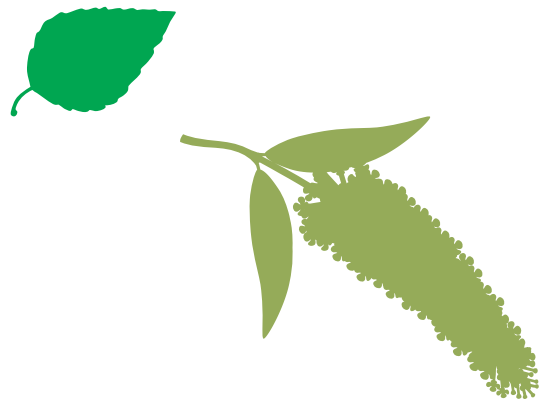
Dit vrijwillige engagement heeft geleid tot een aanzienlijke daling van het aantal invasieve uitheemse planten in tuincentra. Een onafhankelijk onderzoek (2016–2017) bevestigde dat de betrokken waterplanten niet langer in de handel verkrijgbaar waren. Tegelijk wees het onderzoek op het belang van correcte naamgeving: sommige soorten werden onbedoeld toch verkocht onder een foutieve naam. Dit was het geval voor *Crassula helmsii*, *Cyperus eragrostis*, *Egeria densa*, *Erythranthe guttata* en *Lagarosiphon major*.

Verschiedende soorten uit de oorspronkelijke gedragscode zijn opgenomen in deze geactualiseerde code of intussen gereguleerd binnen de Europese wetgeving inzake invasieve uitheemse soorten (IUS). Dit onderstreept hun bewezen invasief potentieel, aangezien deze soorten een grondige risicoanalyse hebben doorlopen.

3.2. Doelgroep

Deze code goede praktijk voor de sierteelt heeft als doel om een reeks maatregelen ter preventie van de introductie en verspreiding van IUS bekend te maken onder **alle professionelen uit de sierteeltsector**, het stoppen van de verkoop van een aantal problematische soorten voor de **detailhandel en het stopzetten van (grootschalige) aanplanting van die soorten in openbare ruimtes**.

Dit wordt beoogd via de beroepsfederaties die de professionele telers, verkopers en eindgebruikers van de sierteeltsector vertegenwoordigen en die deze code mee onderschrijven. De code is ook bedoeld voor de relevante verschillende Belgische overheden en hun instanties. Deze code is vrijwillig en geen juridisch bindend instrument.

3.3. Maatregelen

De betrokken partijen engageren zich ertoe om zeven maatregelen, die beschreven worden in de code en belangrijk zijn voor de preventie van de introductie en verspreiding van IUS, te volgen.

De kennisneming van de huidige wetgeving betreffende IUS.

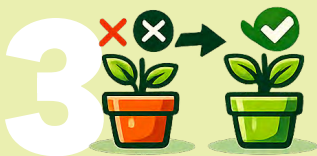
Het aanmoedigen van het gebruik van alternatieven voor problematische uitheemse planten.

De toepassing van goede bioveiligheids-protocollen om onbedoelde verspreiding van invasieve uitheemse plantensoorten en hun contaminanten te voorkomen.

Deelnemen aan monitoring van IUS, contaminaties en verkeerde identificatie of etikettering.

De stopzetting van de verkoop en aanplant van plantensoorten aangegeven op de consensuslijst.

Deelnemen aan initiatieven die de bewustwording rond de problematiek van invasieve uitheemse soorten en hun impact verhogen.

Het labelen en verstrekken van informatie over de risico's die gepaard gaan met de soorten die zijn opgenomen in de waarschuwingslijst.

De bovenstaande maatregelen worden hierna gedetailleerd beschreven.

3.3.1. De kennisneming van de huidige wetgeving betreffende IUS.

Een **eerste maatregel** betreft het opbouwen van adequate kennis rond invasieve uitheemse soorten en gekweekte planten. Met het ondertekenen van deze code verbindt de partner zich ertoe om:

- Op de hoogte te zijn van de actuele regelgeving betreffende invasieve uitheemse soorten. Dit betreft zowel de feitelijke wetgeving, alsook de lijsten van invasieve uitheemse soorten. In België is de belangrijkste lijst de voor de Unie zorgwekkende invasieve uitheemse soorten van de **Europese verordening nr. 1143/2014 betreffende de preventie en beheersing van de introductie en verspreiding van invasieve uitheemse soorten**. Daarnaast zijn er verschillende wetgevingen in de drie gewesten en aanvullende lijsten in de Waalse en Brusselse wetgeving. De Europese en gewestelijke wetgeving worden samengevat in Kader 4.
- Op de hoogte te zijn van de actuele **wetgeving rond het plantenpaspoort**. Het plantenpaspoort garandeert dat de planten voldoen aan de fytosanitaire vereisten, wat betekent dat ze onder andere vrij zijn van schadelijke organismen. Daarnaast zorgt het voor een adequate traceerbaarheid van verhandelde planten.
- Op de hoogte te zijn van de wetgeving en richtlijnen omtrent **verwerking van groenafval voor bedrijven**. Zie Annex II voor een oplist van de wetgeving en richtlijnen betreffende compostering, het eigen gebruik en/of verkoop van compost, alsook een overzicht van de beschikbare verwerkingsbedrijven in Annex III.
- Ten allen tijde een overzicht beschikbaar te hebben van de **soorten die gekweekt worden en/of aanwezig zijn** in de winkel of kwekerij. Alle aanwezige soorten dienen **correct geïdentificeerd en gelabeld** te zijn, en nieuw aangekocht materiaal moet gecontroleerd worden op de juistheid van de identificatie. Het wordt geadviseerd om hiervoor een duidelijke administratie/register te gebruiken.

3.3.2. De toepassing van goede bioveiligheidsprotocollen om onbedoelde verspreiding van invasieve uitheemse plantensoorten en hun contaminanten te voorkomen.

Een **tweede maatregel** betreft het correct behandelen van planten en kweekmateriaal, bij alle stappen in het kweekproces. Weggegooid materiaal zoals stockoverschotten, kweeksubstraat, tuinafval, compost, verpakkingsmateriaal en water (in het geval van waterplanten) zijn gekende manieren waarmee IUS vanuit kwekerijen, tuinen en aangelegde groene ruimtes onbedoeld verspreid worden. Compost bevat vaak nog levende propagulen zoals kiemkrachtige zaden. Om ontsnapingen op deze manier te vermijden, moeten geschikte procedures toegepast worden om het risico te minimaliseren. Materiaal dat geïmporteerd wordt dient ook (visueel) gecontroleerd te worden op besmettingen van ongewervelden zoals platwormen (vochtige plantenspotten) en mieren (kluiten), alsook op ongewenste planten.

- **Groenafval mag onder geen beding gedumpt worden in de natuur, in rivieren of op braakland.** Het groenafval kan immers kiemkrachtige zaden bevatten of fragmenten van stengels of wortels van invasieve planten die zich kunnen regenereren. Sluikstorten is bovendien wettelijk verboden en wordt bestraft.
- **Afval van terrestrische planten** kan enkel ter plaatse worden gecomposteerd indien een voldoende hoge temperatuur bereikt wordt om de kiembaarheid van propagulen zoals zaden en plantenfragmenten te vernietigen (+60°C gedurende minstens 4 dagen is voldoende om zelfs resistente propagulen zoals die van duizendknopen (*Reynoutria sp.*) te vernietigen^{31,32}). Dit vereist voldoende composteerbaar materiaal om de vermenigvuldiging van micro-organismen te starten die nodig is voor de temperatuurstijging. Het is ook nodig om de composthopen om te zetten (en indien nodig te bevochtigen) zodat alle delen van het te composteren materiaal de vereiste temperatuur bereiken. Thuiscomposteren, met beperkte volumes, is niet voldoende om IUS-propagulen met zekerheid te vernietigen. Gezien de specifieke benodigde condities wordt daarom altijd aanbevolen om terrestrisch plantaafval naar professionele bedrijven of recyclageparken te brengen, waar het kan worden behandeld volgens het industriële composterings- en/of biomethanisatieproces dat voldoet aan ISO-normen, wat de afwezigheid van levensvatbare plantenonderdelen, zaden en/of ziekten garandeert. Tijdens het transport naar deze bedrijven is het belangrijk om ervoor te zorgen dat er geen plantaafval verloren gaat. In Vlaanderen wordt boerderijcomposteren als veilig

genoeg beschouwd om propagules te verwijderen. Daarom is boerderijcomposteren een alternatief voor landbouwondernemers en is dit toegestaan door het Vlaamse Mestdecreet. Een overzicht van de verschillende composteringstypes is te vinden in Tabel 1, en meer informatie met links naar websites over composteringspraktijken en wetgeving staat in Annex II. Een lijst van bedrijven die gecertificeerd zijn voor compostering aan ISO-normen zijn vermeld in Annex III.

- **Afval van aquatische planten** is gemakkelijker verwerkbaar en kan gecomposteerd of begraven worden nadat deze gedroogd zijn. Dit verzekert de afwezigheid van kiemkrachtige propagulen. Verpakkingen van aquatische planten dienen met de nodige voorzichtigheid behandeld te worden om te voorkomen dat eventuele verstekelingen op het verpakkingsmateriaal zich kunnen verspreiden.
- **Verwijdering en afvoer van onderstammen** van gedeeltelijk afgestorven individuen van teeltvariëteiten. Veel variëteiten worden geteeld op onderstammen van wilde vormen en/of vormen die vruchtbaarder zijn dan de variëteit, en wanneer delen van de variëteit afsterven, kunnen deze onderstammen opnieuw uitlopen. Door ze te verwijderen wordt dit risico op hergroei en verspreiding van vruchtbare vormen voorkomen.
- De afwezigheid van **contaminanten van uitheemse soorten** zoals zaden, plantenfragmenten of dieren dient

geverifieerd te worden in het gebruikte kweeksubstraat en water. Indien er contaminanten worden aangetroffen, dienen deze op een correcte manier afgevoerd te worden zodat ze niet in de natuur of op openbare domeinen terecht kunnen komen.

- Het materiaal dat wordt gebruikt voor het vervoeren van planten en/of grond moet na elk gebruik tussen locaties worden **geïnspecteerd en schoongemaakt** om het transport van zaden of fragmenten van invasieve plantstengels of -wortels die zich kunnen ontwikkelen te voorkomen.
- De European and Mediterranean Plant Protection Organisation (EPPO) heeft nog verdere **specifieke richtlijnen** gepubliceerd over het correct behandelen van plantenafval (EPPO PM 3/66(1) 2006), welke geraadpleegd kunnen worden, evenals de Franse technische gids, uitgegeven door het Centre de ressources Espèces exotiques envahissantes in samenwerking met Suez Recyclage et Valorisation France, waarin verschillende opties voor compostering en hun effectiviteit voor verschillende IUS worden opgesomd.
- **Reeds bestaande richtlijnen** rond het beheer van invasieve uitheemse soorten kunnen gevonden worden op de verschillende gewestelijke websites.

Tabel 1: Samenvatting van de verschillen tussen thuiscomposteren, boerderijcomposteren, biomethanisatie (vergisting) en industriële compostering.

	Thuiscomposteren	Boerderijcomposteren*	Biomethanisatie (Vergisting)	Industriële compostering
Volume	Klein	Groot	Groot	Groot
Microbieel proces	Aëroob	Aëroob	Anaëroob	Aëroob
Hoofdproduct	Compost (bodemverbeteraar)	Compost van hoge kwaliteit	Biogas (methaan) en digestaat	Compost van hoge kwaliteit
Omstandigheden	Minder gecontroleerd, hangt af van natuurlijke omstandigheden. Meestal slechts enkele keren per jaar omgezet	Meer gecontroleerde temperatuur, luchtvochtigheid en beluchting. Vereist het regelmatig omzetten van de composthopen	Gecontroleerde omgeving zonder zuurstof	Zeer gecontroleerde temperatuur, luchtvochtigheid, beluchting en C:N-verhouding. Vereist het regelmatig omzetten van de composthopen
Snelheid	Langzaam tot matig, varieert afhankelijk van de aanwezige omstandigheden	Snel; Kan in 6 tot 12 weken voltooid worden	Snel, minimaal 10 weken	Snel; Kan in 6 tot 12 weken voltooid worden
Vernietiging van pathogenen en propagulen	Niet gegarandeerd bij over het algemeen lagere temperaturen	Bereikt hoge temperaturen (50-60°C) die effectief zijn in het vernietigen van pathogenen en propagulen	Uitgevoerd bij hogere temperaturen (30-40°C of 45-60°C) die de meeste, maar niet alle, propagulen en pathogenen vernietigen	Bereikt hoge temperaturen (50-60°C) die effectief zijn in het vernietigen van pathogenen en propagulen

* Alleen in Vlaanderen

Kader 4: Wetgeving

De Europese Verordening nr. 1143/2014 inzake de preventie en het beheer van de introductie en verspreiding van invasieve uitheemse soorten van 22/10/2014 reguleert de introductie en het beheer van invasieve uitheemse soorten op het grondgebied van de Europese Unie. De regelgeving hanteert drie pijlers: preventie van introductie, snelle detectie en uitroeiing na introductie en beheer van soorten die al wijdverspreid zijn. De verordening gebruikt een lijst van invasieve uitheemse soorten die als zorgwekkend voor de Unie worden beschouwd. Voor deze soorten is het binnen het grondgebied van de Europese Unie verboden om ze te importeren, te vervoeren (behalve voor uitroeiing), te kweken, te houden, te kopen of verkopen, te gebruiken of vrij te laten in de natuur. Momenteel bevat de Europese lijst 49 plantensoorten. De soorten op de lijst staan vermeld in Annex I.

Het Soortenbesluit van de Vlaamse regering van 15/05/2009 reguleert de introductie en het beheer van invasieve uitheemse soorten. De Europese verordening vormt de basis van de Vlaamse wetgeving, inclusief de Europese lijst. Het Soortenbesluit vermeldt ook de mogelijkheid voor een Vlaamse lijst, maar deze bevat tot nu toe geen soorten.

Het Waalse decreet van 05-02-2019 regelt de introductie in het wild van bepaalde uitheemse plantensoorten die als zorgwekkend voor Wallonië worden beschouwd. Het definieert:

- Een eerste lijst van planten welke 17 invasieve soorten omvat die als zeer schadelijk worden beschouwd voor het milieu, zoals de Braziliaanse waterpest (*Elodea densa*), de Amerikaanse guldenroedes (*Solidago sp.*) en de Amerikaanse vogelkers (*Prunus serotina*). Hun aanplant en het storten van groenafval van deze planten is verboden in heel Wallonië. Deze lijst van 17 soorten staat vermeld in Annex I.
- Een tweede lijst omvat 26 extra invasieve exotische planten zoals de vlinderstruik (*Buddleja davidii*), dwergmispel (*Cotoneaster horizontalis*), valse acacia (*Robinia pseudoacacia*), rimpelroos (*Rosa rugosa*) of de vijfbladige wingerd (*Parthenocissus quinquefolia*). Hun aanplant en het storten van groenafval van deze planten is verboden binnen 50m van waterlopen en locaties met een beschermde status in de zin van de Natuurbeschermingswet. Deze lijst van 26 soorten staat vermeld in Annex I.

De Brusselse ordonnantie betreffende het natuurbehoud van 01/03/2012 voorziet in de uitvoering van maatregelen om het verschijnen van nieuwe invasieve soorten op het regionale grondgebied te voorkomen en om de impact te beperken, indien mogelijk ook via uitroeiingsmaatregelen, van invasieve uitheemse soorten die reeds aanwezig zijn. Het verbiedt ook het planten van niet-inheemse soorten in het wild, evenals het verkopen, gratis of tegen vergoeding over te dragen, te ruilen of aan te schaffen van plantensoorten die in een lijst van 46 soorten staan. De lijst van 46 soorten staat vermeld in Annex I.

3.3.3. Het stopzetten van de verkoop en aanplant van plantensoorten aangegeven op de consensuslijst

Een reeks plantensoorten die reeds een grote impact hebben op de natuur en de biodiversiteit, of waarvan de impact aanzienlijk zal toenemen in de komende jaren in het huidige klimaat, worden opgenomen op **een zogenaamde consensuslijst**.

Alle cultivars, variëteiten en synoniemen die van deze plantensoorten zijn afgeleid, zijn ook opgenomen in de lijst, met uitzondering van enkele soorten. Voor laatstgenoemde worden alleen de wildvorm en bepaalde cultivars opgenomen in de lijst. Deze cultivars worden op een aparte lijst opgenomen, welke dynamisch wordt bijgewerkt volgens de recentste inzichten.

De soorten op deze lijst werden geëvalueerd volgens een wetenschappelijk protocol om hun potentiële invasiviteit (mogelijkheid tot verspreiding en hun impact op het natuurlijk milieu) in het huidige klimaat te beoordelen. Een belangrijke maatregel om de verspreiding van invasieve uitheemse soorten in het milieu te voorkomen, is het **stopzetten van de detailhandel op de Belgische markt en het grootschalig aanplanten van deze plantensoorten in openbare ruimtes**.

3.3.4. Het labelen en verstrekken van informatie over de risico's die gepaard gaan met de soorten die zijn opgenomen in de waarschuwingslijst

Bepaalde in de handel verkrijgbare plantensoorten waarvan is aangetoond dat ze een risico kunnen vormen als ze niet goed worden onderhouden of als snoeiafval niet zorgvuldig wordt verwerkt, zijn niet opgenomen in de consensuslijst. Sommige van deze soorten vormen bijvoorbeeld enkel een probleem als ze in de buurt van natuurlijke habitats worden aangeplant. Daarom is besloten om de nadruk te leggen op communicatie over deze soorten, om producenten en kopers van planten bewust te maken van het risico dat deze soorten kunnen vormen voor de natuur als ze te dicht bij kwetsbare habitats worden aangeplant of als ze niet goed worden onderhouden. De ondertekenaars van deze code verbinden zich ertoe om de rekken met de wildvorm van de soorten op deze lijst duidelijk te etiketteren met de labels zoals omschreven in deze code.

3.3.5. Het aanmoedigen van het gebruik van alternatieven voor problematische uitheemse planten

In plaats van de soorten vermeld op de consensus- en waarschuwingslijst kunnen alternatieve soorten (inheems of uitheems én niet-invasief) worden aangeboden die een gelijkaardig uiterlijk hebben, of een gelijkaardige functie vervullen in tuinaanleg.

De ondergetekenden verbinden zich ertoe om informatie over alternatieve planten beschikbaar te stellen aan klanten.

Deze soorten staan vermeld in de gids voor alternatieven, welke is opgesteld als onderdeel van deze code.

3.3.6. Deelnemen aan monitoring van IUS, contaminaties en verkeerde identificatie of etikettering

Alle betrokken partijen worden verzocht soorten met invasief gedrag en/of invasieve uitheemse soorten in en rond kwekerijen en/of winkels te melden (identificatie en melding met behulp van ObsIdentify, iNaturalist of Waarnemingen.be), om de monitoring van deze soorten te bevorderen. Bovendien worden alle betrokken partijen verzocht om aan het NWSIUS te melden wanneer gekochte of geïmporteerde planten verkeerd zijn geïdentificeerd of contaminaties met andere planten- of diersoorten bevatten (zie Kader 5).

3.3.7. Deelnemen aan initiatieven die de bewustwording rond invasieve uitheemse soorten en hun impact verhogen

Bewustmaking van de problematiek rond invasieve uitheemse soorten

en hun impact is een belangrijk onderdeel van deze code goede praktijk. Met het ondertekenen van deze code, engageert de partner zich ertoe om:

- **Informatie te verstrekken aan kwekers en verkopers.** Dit houdt in dat de voorgestelde goede praktijken (kennis van wetgeving, toepassing van bioveiligheidsprotocollen, stopzetting van kweek of labeling van problematische soorten, gebruik van alternatieven en deelname aan monitoring), alsook beschikbare informatie rond invasieve uitheemse soorten (soortspecifieke informatie en herkenning) actief onder kwekers en verkopers wordt verspreid en onderwezen. Het NWSIUS kan ondersteuning bieden door wetenschappelijke informatie, indien beschikbaar, aan te leveren.

- **Informatie te verschaffen aan eindgebruikers.**

Hieronder vallen zowel het private cliënteel als diensten van openbaar groen (steden en gemeenten, groendiensten, tuinarchitecten enz.). Dit houdt in dat de risico's van invasieve uitheemse soorten, het belang van preventie en de rol van de voorgestelde goede praktijken (kennis van wetgeving, toepassing van bioveiligheidsprotocollen, stopzetting van kweek of labeling van problematische soorten, gebruik van alternatieven en deelname aan monitoring) worden uitgelegd aan de eindgebruikers.

- **Het beschikbare communicatiemateriaal te**

verspreiden onder kwekers, verkopers, cliënteel en eindgebruikers. Dit om de problematiek van invasieve uitheemse soorten beter onder de aandacht te brengen, en de deelname aan monitoring van IUS aan te moedigen.

Kader 5: Voorbeelden van veelvoorkomende IUS introductieroutes

© Etienne Branquart

Verkeerd gelabelde soorten

Sommige invasieve uitheemse planten, zoals de gele maskerbloem (*Mimulus/Erythranthus guttata*), worden vaak per ongeluk of door onwetendheid onder de naam van een andere plant verkocht. Het is belangrijk om de identiteit van alle planten die in een winkel worden verkocht te controleren om te voorkomen dat invasieve soorten via deze manier in het milieu kunnen terechtkomen. Dit is het geval bij de gele maskerbloem (*Mimulus/Erythranthe guttata*), welke vaak verkocht wordt onder de naam *Mimulus/Erythranthe luteus*, welke veel minder invasief is dan de vorige.

Contaminaties van substraten

Het substraat van planten, zowel terrestrisch als aquatisch, kan contaminaties bevatten zoals zaden, plantfragmenten, of dieren zoals mieren of platwormen. Hier een voorbeeld van de grote waternavel (*Hydrocotyle ranunculoides*) die tussen andere gekweekte waterplanten groeit en zich daardoor gemakkelijk mee kan verspreiden.

© Etienne Branquart

© Life Dunias

Ontsnapping van soorten uit tuinen

Soorten die zich gemakkelijk verspreiden via zaad of zich kunnen vermenigvuldigen met uitlopers, zoals deze mahonie (*Berberis aquifolium*), kunnen vaak gemakkelijk ontsnappen uit privé- en botanische tuinen en van daaruit de omliggende natuur koloniseren.

CONSENSUSLIJST

Lijst van plantensoorten die reeds een grote impact hebben op de natuur en de biodiversiteit en die als invasieve uitheemse soorten worden beschouwd. Om te voorkomen dat deze soorten zich verder in het milieu kunnen verspreiden, wordt de verkoop ervan in de detailhandel op de Belgische markt en de grootschalige aanplant ervan in openbare ruimtes stopgezet.

Alle cultivars, variëteiten en synoniemen die van deze plantensoorten zijn afgeleid, zijn ook in de lijst opgenomen, met uitzondering van de soorten die met een * zijn gemarkeerd. Voor deze soorten zijn alleen de wilde vorm en enkele cultivars in de lijst opgenomen. Deze cultivars worden op een aparte lijst opgenomen, welke dynamisch wordt bijgewerkt volgens de recentste inzichten.

Wetenschappelijke naam	Franse naam	Nederlandse naam
<i>Acer rufinerve</i> Siebold & Zucc.	Erable jaspé de gris	Grijze streepjesbastesdoorn
<i>Allium triquetrum</i> L.	Ail à trois angles	Driekantig(e) look
<i>Amorpha fruticosa</i> L.	Amorphe buissonnante	Valse indigo
* <i>Berberis aquifolium</i> Pursh	Mahonia	Mahoniestruik
* <i>Berberis thunbergii</i> DC.	Berbéris de Thunberg	Japanse zuurbes
<i>Carpobrotus edulis</i> (L.) N.E.Br.	Griffe de sorcières	Hottentotvijg
* <i>Cornus sericea</i> L.	Cornouiller soyeux	Canadese Kornoelje
* <i>Cotoneaster horizontalis</i> Decne.	Cotonéaster horizontal	Vlakke dwergmispel
<i>Cyperus eragrostis</i> Lam.	Souchet vigoureux	Bleek cypergras
<i>Datura stramonium</i>	Datura stramoine	Doornappel
<i>Erythranthe guttata</i> (DC.) G.L.Nesom	Mimule tacheté	Gele maskerbloem
* <i>Gaillardia xgrandiflora</i> Van Houtte	Gaillarde à grandes fleurs	Kokardebloem
* <i>Helianthus tuberosus</i> L.	Topinambour	Aardpeer
<i>Hyacinthoides hispanica</i> (Mill.) Rothm.	Jacinthe d'Espagne	Spaanse (bos)hyacint
<i>Impatiens parviflora</i> DC.	Balsamine à petites fleurs	Klein springzaad
<i>Ligustrum sinense</i> Lour.	Troène de Chine	Chinese liguster
* <i>Parthenocissus inserta</i> (A.Kern.) Fritsch	Vigne vierge commune	Valse wingerd
<i>Potentilla indica</i> (Andrews) Th.Wolf	Fraisier des Indes	Schijnaardbei
<i>Prunus serotina</i> Ehrh.	Cerisier tardif	Amerikaanse vogelkers
* <i>Rhus typhina</i> L.	Sumac de Virginie	Fluweelboom
<i>Ribes aureum</i> var. <i>villosum</i> DC.	Groseillier doré	Gele bes
<i>Rosa multiflora</i> Thunb.	Rosier multiflore	Veelbloemige roos
* <i>Rosa rugosa</i> Thunb.	Rosier rugueux	Rimpelroos

<i>Rubus armeniacus</i> Focke	Ronce d'Arménie	Dijkviltbraam
<i>Solidago canadensis</i> L.	Solidage du Canada	Canadese guldenroede
<i>Solidago gigantea</i> Aiton	Solidage glabre	Late guldenroede
* <i>Sorbaria sorbifolia</i> (L.) A.Braun	Sorbaire à feuilles de sorbier	Lijsterbes spirea
<i>Spiraea alba</i> Du Roi	Spirée blanche	Witte pluimspirea
<i>Spiraea douglasii</i> Hook.	Spirée de Douglas	Douglasspirea
<i>Spiranthes cernua</i> Chadd's Ford	Spiranthe odorante	Basterdschroeforchis
* <i>Symphoricarpos albus</i> (L.) K.Koch	Symphorine blanche	Sneeuwbes
<i>Symphyotrichum lanceolatum</i> (Willd.) G.L.Nesom	Aster lancéolé	Smalle aster
<i>Symphyotrichum</i> × <i>salignum</i> (Willd.) G.L.Nesom	Aster à feuilles de saule	Kruising wilgaster
<i>Zizania latifolia</i> (Griseb.) Turcz. ex Stapf	Riz sauvage de Mandchourie	Manjoerese wilde rijst

WAARSCHUWINGSLIJST

Lijst van plantensoorten die een risico kunnen vormen als ze in de buurt van natuurlijke habitats of waterlopen worden aangeplant. Ze moeten correct worden onderhouden en hun snoeiafval moet zorgvuldig en correct worden verwerkt.

Om te voorkomen dat ze zich vestigen in natuurlijke habitats waar ze schade kunnen aanrichten, moeten deze soorten worden voorzien van een specifiek etiket met aanbevelingen voor een aangepast onderhoud.

Alle afgeleide synoniemen van deze plantensoorten zijn ook opgenomen in de lijst. Voor deze soorten is alleen de wildvorm opgenomen in de lijst.

Wetenschappelijke naam	Franse naam	Nederlandse naam
<i>Acer negundo</i> L.	Erable negundo	Californische vederesdoorn
<i>Amelanchier × lamarckii</i> F.G.Schroed.	Amélanchier de Lamarck	Amerikaans krentenboompje
<i>Aponogeton distachyos</i> L.f.	Vanille d'eau	Kaapse waterlelie
<i>Azolla filiculoides</i> Lam.	Azolle fausse-filicule	Grote kroosvaren
<i>Buddleja davidii</i> Franch.	Arbre aux papillons	Vlinderstruik
<i>Cotoneaster bullatus</i> Bois ex Bilm. & Bois	Cotonéaster gaufré	Grote boogcotoneaster
<i>Cotoneaster dielsianus</i> E.Pritz.	Cotonéaster de Diels	Diels' cotoneaster
<i>Cotoneaster divaricatus</i> Rehder & E.H.Wilson	Cotonéaster à branches étalées	Uitgespreide cotoneaster
<i>Cotoneaster salicifolius</i> Franch.	Cotonéaster à feuilles de saule	Wilgbladige cotoneaster
<i>Cotoneaster simonsii</i> Baker	Cotonéaster de l'Himalaya	Himalaya-cotoneaster
<i>Cotula coronopifolia</i> L.	Cotule pied-de-corbeau	Goudknopje
<i>Echinocystis lobata</i> (Michx.) Torr. & A.Gray	Concombre sauvage	Stekelaugurk
<i>Egeria densa</i> Planch.	Egérie dense	Braziliaanse waterpest
<i>Elaeagnus angustifolia</i> L.	Olivier de Bohème	Smalbladige olijfwilg
<i>Elodea canadensis</i> Michx.	Élodée du Canada	Canadese waterpest
<i>Fallopia baldschuanica</i> (Regel) Holub	Renouée du Turkestan	Chinese bruidssluijer
<i>Fraxinus pennsylvanica</i> Marshall	Frêne rouge	Pennsylvaniaanse es
<i>Gaultheria mucronata</i> (L.fil.) Hook. & Arn.	Gaulthérie mucronée	Parelbes
<i>Hedera colchica</i> (K.Koch) K.Koch	Lierre de Perse	Kaukasische klimop
<i>Houttuynia cordata</i> Thunb.	Poivre de Chine	Moerasanemoon
<i>Lupinus polyphyllus</i> Lindl.	Lupin vivace	Vaste lupine
<i>Lycium barbarum</i> L.	Lyciet	Boksdoorn
<i>Myriophyllum rubricaulle</i> Valk. & Duist.	Myriophylle à tiges rouges « red stem »	Rossig vederkruid
<i>Parthenocissus quinquefolia</i> (L.) Planch.	Vigne-vierge à cinq folioles	Vijfbladige wingerd

<i>Paulownia tomentosa</i> (Thunb.) Steud.	Paulownia tomenteux	Anna Paulowniaboom
<i>Petasites japonicus</i> (Siebold & Zucc.) Maxim.	Pétasite du Japon	Japans hoefblad
<i>Phyllostachys aurea</i> (André) Rivière & C.Rivière	Bambou doré	/
<i>Phytolacca americana</i> L.	Phytolaque d'Amérique	Westerse karmozijnbes
<i>Pontederia cordata</i> L.	Pontédérie à feuilles en coeur	Moerashyacint
<i>Prunus laurocerasus</i> L.	Laurier-cerise	Laurierkers
<i>Pseudosasa japonica</i> (Siebold & Zucc. ex Steud.) Makino ex Nakai	Bambou du Japon	Japanse bamboe
<i>Quercus rubra</i> L.	Chêne rouge d'Amérique	Amerikaanse eik
<i>Rhododendron ponticum</i> L.	Rhododendron pontique	Pontische rododendron
<i>Robinia pseudoacacia</i> L.	Robinier faux-acacia	Valse acacia
<i>Rudbeckia laciniata</i> L.	Rudbeckia lacinié	Slipbladige rudbeckia
<i>Sagittaria latifolia</i> Willd.	Sagittaire à larges feuilles	Breedbladig pijlkruid
<i>Sarracenia purpurea</i> L.	Sarracénie pourpre	Paarse trompetbekerplant
<i>Sasa palmata</i> (Burb.) E.G.Camus	/	/
<i>Saururus cernuus</i> L.	Lézardelle penchée	Leids plantje
<i>Spiraea ×billardii</i> Hérincq	Spirée de Billard	Bastaardspirea
<i>Spiraea japonica</i> L.fil.	Spirée du Japon	Japanse spirea
<i>Spiraea tomentosa</i> L.	Spirée tomenteuse	Viltige spirea
<i>Symphyotrichum novi-belgii</i> (L.) G.L.Nesom	Aster de Virginie	Nieuw-Nederlandse aster

4. SLOTBEPALINGEN

1. Follow-up en evaluatie:

- Deze code goede praktijk zal om de twee jaar geëvalueerd en indien nodig geactualiseerd worden om de relevantie en doeltreffendheid ervan te waarborgen. Deze evaluatie zal door het Nationaal Wetenschappelijk Secretariaat voor Invasieve Uitheemse Soorten (NWSIUS) geïnitieerd worden. Deze tweejaarlijkse evaluatie zal voor minstens 6 jaar aangehouden worden.

2. Feedback van belanghebbenden en dataverzameling:

- Tijdens de implementatieperiode van de code zullen er door het NWSIUS opleidingssessies worden georganiseerd en zal er data worden verzameld over de doeltreffendheid van de maatregelen. Bovendien zullen de belanghebbenden (d.w.z. de ondertekenaars van de code) tijdens de evaluatie worden uitgenodigd om hun opmerkingen te geven, teneinde na te gaan welke maatregelen werken en welke voor verbetering vatbaar zijn om ervoor te zorgen dat de code goede praktijk de huidige haalbare en meest doeltreffende maatregelen voor de sector weerspiegelt.

3. Herzieningen:

- Alle herzieningen van de code goede praktijk moeten worden goedgekeurd door het Nationaal Comité voor invasieve uitheemse soorten, alsook door de ondergetekenden van de code. Na goedkeuring wordt de bijgewerkte gedragscode meegedeeld aan alle belanghebbenden en worden er indien nodig nieuwe opleidingssessies georganiseerd.

4. Goedkeuring:

- De inhoud en maatregelen van deze code goede praktijk werden uitgewerkt in 2025 en 2026 samen met de sector via een reeks werkgroepen en consultaties met vertegenwoordigers die actief zijn in de verschillende gewesten van het land (Wallonië, Vlaanderen, Brussel) en zijn goedgekeurd door de organisaties en instanties die de code hebben ondertekend.

5. REFERENTIES

1. IPBES. Global Assessment Report of the Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services. Debating Nature's Value (2019).
2. European Federation for Hunting and Conservation. Exploring the impact of Invasive Alien Species on Europe's Red List Species. (2023).
3. Smith, K. The IUCN Red List and invasive alien species : an analysis of impacts on threatened species and extinctions. (2020).
4. Bilz, M., Kell, S., Maxted, N. & Lansdown, R. European Red List of Vascular Plants. (2011). doi:10.2779/8515.
5. Richard, D., BUORD, S. & LESOUËF, J. Consolidating knowledge on plant species in need for urgent attention at European level. (2004).
6. IUCN. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 20, (2012).
7. De Solan, T. et al. Projet CLEVER. Evaluation Des Impacts Environnementaux Des Plantes Exotiques Envahissantes de France Hexagonale Avec Les Méthodes EICAT et EICAT+. <https://hal.science/hal-04849573v1>.
8. Perzanowska, J., Korzeniak, J. & Chmura, D. Alien species as a potential threat for Natura 2000 habitats: A national survey. PeerJ 2019, (2019).
9. IPBES. Global Assessment Report of the Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services. Debating Nature's Value (2019).
10. Liao, C. et al. Altered ecosystem carbon and nitrogen cycles by plant invasion: A meta-analysis. New Phytologist 177, 706–714 (2008).
11. Coakley, S. & Petti, C. Impacts of the invasive impatiens glandulifera: Lessons learned from one of europe's top invasive species. Biology (Basel). 10, (2021).
12. Kettunen, M. et al. Technical support to EU strategy on invasive species (IAS) - Assessment of the impacts of IAS in Europe and the EU (final module report for the European Commission). Institute for European Environmental Policy (IEEP) 44 (2008).
13. Schindler, S. et al. Effectiveness of management interventions for control of invasive Common ragweed *Ambrosia artemisiifolia*: A systematic review protocol. Environmental Evidence vol. 5 Preprint at <https://doi.org/10.1186/s13750-016-0062-y> (2016).
14. Booy, O., Cornwell, L., Parrott, D., Sutton-Croft, M. & Williams, F. Impact of Biological Invasions on Infrastructure. in Impact of Biological Invasions on Ecosystem Services (eds. Vilà, M. & Hulme, P. E.) 235–247 (Springer International Publishing, Cham, 2017). doi:10.1007/978-3-319-45121-3_15.
15. Casella, F. & Vurro, M. *Ailanthus altissima* (tree of heaven): Spread and harmfulness in a case-study urban area. Arboric. J. 35, 172–181 (2013).
16. Angulo, E. et al. Economic costs of invasive alien ants worldwide. Biol. Invasions 24, 2041–2060 (2022).
17. European Commission: Directorate-General for Environment and Umweltbundesamt GmbH. Study on Invasive Alien Species – Development of risk assessments to tackle priority species and enhance prevention. Publications Office of the European Union <https://data.europa.eu/doi/10.2779/302048> (2022).
18. Murchie, A. K. & Gordon, A. W. The impact of the 'New Zealand flatworm', *Arthurdendyus triangulatus*, on earthworm populations in the field. Biol. Invasions 15, 569–586 (2013).
19. Pimentel, D., Zuniga, R. & Morrison, D. Update on the Environmental and Economic Costs Associated with Alien-Invasive Species in the United States. Ecological Economics 52, 273–288 (2005).
20. Reinhardt, F., Herle, M., Bastiansen, F. & Streit, B. Economic Impact of the Spread of Alien Species in Germany. (2003).
21. European Commission. Invasive Alien Species: A European Union response. Luxembourg: Publications Office of the European Union <https://doi.org/10.2779/374800> (2016) doi:10.2779/374800.
22. National Scientific Secretariat on Invasive Alien Species. Pathways of unintentional introduction and spread of 88 invasive alien species of Union concern in Belgium: identification and prioritization. (2023).
23. van Kleunen, M. et al. The changing role of ornamental horticulture in alien plant invasions. Biological Reviews 93, 1421–1437 (2018).
24. Guo, W. Y. et al. Domestic gardens play a dominant role in selecting alien species with adaptive strategies that facilitate naturalization. Global Ecology and Biogeography 28, 628–639 (2019).
25. Williamson, M. Biological Invasions. (Springer Science & Business Media, 1996).
26. Keller, R. P., Geist, J., Jeschke, J. M. & Kühn, L. Invasive species in Europe: Ecology, status, and policy. Environmental Sciences Europe vol. 23 Preprint at <https://doi.org/10.1186/2190-4715-23-23> (2011).
27. Van Den Neucker, T. & Scheers, K. Mislabelling may explain why some prohibited invasive aquatic plants are still being sold in Belgium. Knowl. Manag. Aquat. Ecosyst. 2022-January, (2022).
28. Europese Commissie. mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's. Onze levensverzekering, ons natuurlijk kapitaal: een EU-biodiversiteitsstrategie voor 2020. COM 55 (2011).
29. Shine, C. et al. Assessment to Support Continued Development of the EU Strategy to Combat Invasive Alien Species. (2010).
30. Nationaal Wetenschappelijk Secretariaat voor invasieve uitheemse soorten. Nationaal actieplan voor de aanpak van de onopzettelijke introductie en verspreiding van invasieve uitheemse soorten van de Unielijst in België. (2022).
31. Xian, C., Bardos, P. & Robinson, S. Can Composting Kill Japanese Knotweed. http://jncc.defra.gov.uk/pdf/BRAG_NNC_DefraReviewofNon-NativeSpeciesPolicy.pdf.
32. Day, L., Rall, J., McIntyre, S. & Terrance, C. Japanese Knotweed Composting Feasibility Study, Delaware County (New York). Ecological Restoration 27, 377–379 (2009).

6. ANNEX I: LIJSTEN VAN INVASIEVE UITHEEMSE PLANTEN WAARVOOR IN BELGIË GEBRUIKSBEPERKINGEN GELDEN

6.1. Lijst van invasieve uitheemse planten die als zorgwekkend worden beschouwd voor de Unie (2025)

Nom scientifique / Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	Nom français
<i>Acacia mearnsii</i>	Bleekgele acacia	Acacia noir / mimosa vert
<i>Acacia saligna</i>	Wilgacacia	Mimosa bleuâtre
<i>Ailanthus altissima</i>	Hemelboom	Ailante glanduleux
<i>Alternanthera philoxeroides</i>	Alligatorkruid	Herbe à alligator
<i>Andropogon virginicus</i>	Amerikaans bezemgras	Barbon de Virginie
<i>Asclepias syriaca</i>	Zijdeplant	Asclépiade de Syrie
<i>Baccharis halimifolia</i>	Struikaster	Sénéçon en arbre
<i>Broussonetia papyrifera</i>	Papiermoerbe	Mûrier a papier
<i>Cabomba caroliniana</i>	Waterwaaier	Cabomba de Caroline
<i>Cardiospermum grandiflorum</i>	Ballonrank	Corinde à grandes fleurs
<i>Celastrus orbiculatus</i>	Aziatische Boomwurger	Célastre asiatique
<i>Cenchrus setaceus</i> (<i>Pennisetum setaceum</i>)	Fraai lampenpoetsersgras	Herbe aux écouvillons pourpres
<i>Cortaderia jubata</i>	Hoog pampasgras	Herbe de la pampa pourpre
<i>Crassula helmsii</i>	Watercrassula	Crassule des étangs; Crassule de Helms
<i>Delairea odorata</i>	Klimopkruiskruid	Lierre d'Allemagne
<i>Ehrharta calycina</i>	Roze rimpelgras	Ehrharte calicinale
<i>Elodea nuttallii</i>	Smalle waterpest	Élodée de Nuttall
<i>Gunnera tinctoria</i>	Gewone gunnera/ Reuzenrabarber	Rhubarbe géante du Chili
<i>Gymnocoronis spilanthoides</i>	Smalle theeplant	Faux hygrophile
<i>Hakea sericea</i>	Hakea	Hakéa soyeux
<i>Heracleum mantegazzianum</i>	Reuzenberenklauw	Berce du Caucase
<i>Heracleum persicum</i>	Perzische berenklauw	Berce de Perse
<i>Heracleum sosnowskyi</i>	Sosnowsky's berenklauw	Berce de Sosnowsky
<i>Humulus scandens</i>	Oosterse hop	Houblon du Japon
<i>Hydrocotyle ranunculoides</i>	Grote waternavel	Hydrocotyle fausse-renoncule
<i>Impatiens glandulifera</i>	Reuzenbalsemien	Balsamine de l'Himalaya

<i>Koenigia polystachya</i>	Afghaanse duizendknoop	Renouée à nombreux épis
<i>Lagarosiphon major</i>	Verspreidbladige waterpest	Élodée à feuilles alternes
<i>Lespedeza cuneata</i>	Chinese struikklaver	Lespédéza soyeux
<i>Ludwigia grandiflora</i>	Grote waterteunisbloem	Jussie à grandes fleurs
<i>Ludwigia peploides</i>	Kleine waterteunisbloem	Jussie rampante
<i>Lygodium japonicum</i>	Japanse klimvaren	Fougère grimpante du Japon
<i>Lysichiton americanus</i>	Moerasaronskelk	Faux arum
<i>Microstegium vimineum</i>	Japans steltgras	Herbe à échasses japonaise
<i>Myriophyllum aquaticum</i>	Parelvederkruid	Myriophylle du Brésil
<i>Myriophyllum heterophyllum</i>	Ongelijkbladig vederkruid	Myriophylle hétérophylle
<i>Nanozostera japonica</i>	Japans dwergzeegrass	Zostère japonaise
<i>Parthenium hysterophorus</i>	Schijnambrosia	Fausse camomille
<i>Persicaria perfoliata</i>	Gestekelde duizendknoop	Renouée perfoliée
<i>Pistia stratiotes</i>	Watersla	Laitue d'eau
<i>Pontederia crassipes</i>	Waterhyacint	Jacinthe d'eau
<i>Prosopis juliflora</i>	Mesquite	Bayahonde
<i>Pueraria montana (var lobata)</i>	Kudzu	Kudzu
<i>Reynoutria × bohemica</i>	Basterdduizendknoop	Renouée de bohème
<i>Reynoutria japonica</i>	Japanse duizendknoop	Renouée du Japon
<i>Reynoutria sachalinensis</i>	Sachalinse duizendknoop	Renouée de Sakhaline
<i>Rugulopteryx okamurae</i>	Gaffelwier	Algue brune du Japon
<i>Salvinia molesta</i>	Grote vlotvaren	Salvinie géante
<i>Triadica sebifera</i>	Talgboom	Arbre à suif

6.2. Soorten opgenomen in de annex van de Waalse wetgeving betreffende invasieve uitheemse soorten

6.2.1. Bijlage 3: soorten waarvan de aanplant overal op het grondgebied verboden is en waarvan het storten van groenafval met exemplaren van dergelijke soorten in Wallonië verboden is

Nom scientifique / Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	Nom français
<i>Aster lanceolatus</i> Willd.	Smalle aster	Aster lancéolé
<i>Aster x salignus</i> Willd.	Kruising wilgaster	Aster à feuilles de saule
<i>Bidens frondosa</i> L.	Zwart tandzaad	Bident à fruits noirs
<i>Crassula helmsii</i> (T. Kirk) Cock.	Watercrassula	Crassule des étangs
<i>Cyperus eragrostis</i> Lam.	Bleek cypergras	Souchet vigoureux
<i>Duchesnea indica</i> (Andrews) Focke	Schijnaardbei	Fraisier des Indes
<i>Egeria densa</i> Planch.	Braziliaanse waterpest	Egéria
<i>Fallopia japonica</i> (Houtt.) Ronse Decraene	Japanse duizendknoop	Renouée du Japon

<i>Fallopia sachalinensis</i> (F. Schmidt Petrop.) Ronse Decraene	Sachalinse duizendknoop	Renouée de Sakhaline
<i>Fallopia x bohemica</i> (Chtrek et Chrtkova) J.P. Bailey	Boheemse duizendknoop	Renouée de Bohème
<i>Hyacinthoides hispanica</i> (Mill.) Rothm.	Spaanse (bos)hyacint	Jacinthe d'Espagne
<i>Impatiens parviflora</i> DC.	Klein springzaad	Balsamine à petites fleurs
<i>Mimulus guttatus</i> DC.	Gele maskerbloem	Mimule tacheté
<i>Prunus serotina</i> Ehrh.	Amerikaanse vogelkers	Cerisier tardif
<i>Senecio inaequidens</i> DC.	Bezemkruid	Sénéçon sud-africain
<i>Solidago canadensis</i> L.	Canadese guldenroede	Solidage du Canada
<i>Solidago gigantea</i> Ait.	Late guldenroede	Solidage glabre

6.2.2. Bijlage 4: lijst van planten waarvan het aanplanten en het storten van afvalstoffen die dergelijke soorten bevatten verboden is in en binnen vijftig meter van waterlopen en gebieden die een beschermingsstatus genieten krachtens de wet op de natuurbehoud in Wallonië.

Nom scientifique / Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	Nom français
<i>Acer negundo</i> L.	Californische vederesdoorn	Erable negundo
<i>Acer rufrinerve</i> (Siebold et Zuccarini) Wesmael	Grijze streepjesbastesdoorn	Erable jaspé de gris
<i>Amelanchier lamarckii</i> F.G. Schroeder	Amerikaans krentenboompje	Amélanchier d'Amérique
<i>Aster novi-belgii</i> L.	Nieuw-Nederlandse aster	Aster de Virginie
<i>Azolla filiculoides</i> Lam.	Grote kroosvaren	Azolla
<i>Buddleja davidii</i> Franch.	Vlinderstruik	Arbre aux papillons
<i>Cornus sericea</i> L.	Canadese Kornoelje	Cornouiller soyeux
<i>Cotoneaster horizontalis</i> Decaisne	Vlakke dwergmispel	Cotonéaster horizontal
<i>Elaeagnus angustifolia</i> L.	Smalbladige olijfwilg	Olivier de Bohème
<i>Elodea canadensis</i> Michaux	Canadese waterpest	Elodée du Canada
<i>Fraxinus pennsylvanica</i> Marshall	Pennsylvaniaanse es	Frêne rouge
<i>Helianthus tuberosus</i> L.	Aardpeer	Topinambour
<i>Lemna minuta</i> Humb., Bonpl. et Kunth	Dwergkroos	Lentille d'eau minuscule
<i>Lupinus polyphyllus</i> Lindl.	Vaste lupine	Lupin vivace
<i>Mahonia aquifolium</i> (Pursh) Nutt.	Mahoniestruik	Mahonia faux-houx
<i>Parthenocissus inserta</i> (A. Kerner) Fritsch	Valse wingerd	Vigne vierge commune
<i>Parthenocissus quinquefolia</i> (L.) Planch.	Vijfbladige wingerd	Vigne vierge à cinq folioles
<i>Prunus laurocerasus</i> L.	Laurierkers	Laurier cerise
<i>Rhododendron ponticum</i> L.	Pontische rododendron	Rhododendron
<i>Rhus typhina</i> L.	Fluweelboom	Sumac de Virginie
<i>Robinia pseudoacacia</i>	Valse acacia	Robinier faux-acacia
<i>Rosa rugosa</i> Thunb.	Rimpelroos	Rosier rugueux

<i>Rudbeckia laciniata</i> L.	Slipbladige rudbeckia	Rudbéckie laciniée
<i>Spiraea alba</i> Du Roi	Witte pluimspirea	Spirée blanche
<i>Spiraea douglasii</i> Hook.	Douglasspirea	Spirée de Douglas
<i>Spiraea x billardii</i> Hérincq	Bastaardspirea	Spirée de Billard

6.3. Soorten opgenomen in de annex van de Brusselse wetgeving betreffende invasieve uitheemse soorten

6.3.1. Bijlage 4: lijst van planten waarvan het verkopen, gratis of tegen vergoeding over te dragen, te ruilen of aan te schaffen verboden is binnen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Nom scientifique / Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	Nom français
<i>Acer negundo</i>	Vederesdoorn	Érable negundo
<i>Ailanthus altissima</i>	Hemelboom	Faux-vernis du Japon
<i>Ambrosia artemisiifolia</i>	Alsemambrosia	Ambrosie annuelle
<i>Amelanchier lamarckii</i>	Amerikaans krentenboompje	Amélanchier d'Amérique
<i>Aster americ.</i>	Amerikaanse asters	Asters nord-Américains
<i>Azolla filiculoides</i>	Grote kroosvaren	Azolla
<i>Baccharis halimifolia</i>	Struikaster	Baccharide
<i>Bidens frondosa</i>	Zwart tandzaad	Bidens à fruits noirs
<i>Buddleja davidii</i>	Vlinderstruik	Arbre aux papillons
<i>Cornus sericea</i>	Canadese kornoelje	Cornouiller soyeux
<i>Cotoneaster horizontalis</i>	Vlakke dwergmispel	Cotoneaster horizontal
<i>Crassula helmsii</i>	Watercrassula	Crassule de Helms
<i>Duchesnea indica</i>	Schijnaardbei	Fraisier des Indes
<i>Echinocystis lobata</i>	Stekelaugurk	Concombre sauvage
<i>Egeria densa</i>	Egeria	Égéria
<i>Elodea canadensis</i>	Canadese waterpest	Élodée du Canada
<i>Elodea nuttallii</i>	Smalle waterpest	Élodée de Nuttall
<i>Epilobium ciliatum</i>	Beklierde basterdwederik	Épilobe cilié
<i>Fallopia japonica</i>	Japanse duizendknoop	Renouée du Japon
<i>Gaillardia x grandiflora</i>	Kokardebloem	Gaillarde
<i>Helianthus tuberosus</i>	Aardpeer	Topinambour
<i>Heracleum mantegazzianum</i>	Reuzenberenklauw	Berce du Caucase
<i>Hydrocotyle ranunculoides</i>	Grote waternavel	Hydrocotyle fausse renoncule
<i>Impatiens glandulifera</i>	Reuzenbalsemien	Balsamine géante
<i>Impatiens parviflora</i>	Klein springzaad	Balsamine à petites fleurs
<i>Lagarosiphon major</i>	Verspreidbladige waterpest	Lagarosiphon majeur
<i>Lemna minuta</i>	Dwergkroos	Lentille d'eau minuscule

<i>Ludwigia grandiflora</i>	Waterteunisbloem	Jussie à grandes fleurs
<i>Ludwigia peploides</i>	Poselein-waterlepelkje	Jussie rampante
<i>Lupinus polyphyllus</i>	Vaste lupine	Lupin vivace
<i>Lysichiton americanus</i>	Moerasaronskelk, gele aronskelk	Faux-arum, Lysichite
<i>Mahonia aquifolium</i>	Mahonia	Mahonia faux-houx
<i>Myriophyllum aquaticum</i>	Parelvederkruid	Myriophylle du Brésil
<i>Persicaria wallichii</i>	Afgaanse duizendknoop	Renouée à nombreux épis
<i>Phytolacca americana</i>	Westerse karmozijnbes	Raisin d'Amérique
<i>Prunus laurocerasus</i>	Laurierkers	Laurier cerise
<i>Prunus serotina</i>	Amerikaanse vogelkers	Cerisier tardif
<i>Quercus rubra</i>	Amerikaanse eik	Chêne rouge
<i>Rhododendron ponticum</i>	Pontische rododendron	Rhododendron pontique
<i>Rhus typhina</i>	Fluweelboom	Sumac
<i>Robinia pseudoacacia</i>	Gewone robinia	Robinier faux-acacia
<i>Rosa rugosa</i>	Rimpelroos	Rosier rugueux
<i>Senecio inaequidens</i>	Bezemkruiskruid	Sénéçon sud-africain
<i>Solidago canadensis</i>	Canadese guldenroede	Solidage du Canada
<i>Solidago gigantea</i>	Late guldenroede	Solidage glabre
<i>Spiraea spp</i>	Pluimspirea	Spirée

7. ANNEX II: WETGEVING EN RICHTLIJNEN BETREFFENDE COMPOSTERING

Kenmerken van het te behandelen afval	COMPOSTERING	VERGISTING	ENERGETISCHE VALORISATIE	OPSLAG	ANDERE VALORISATIE
WATERPLANTEN					
Vegetatieve delen (zonder zaden)	✓	✓ Onder voorbehoud van het belang van de soort voor de exploitant (methanogeen potentieel)	✗	✗	⚠ Elke andere vorm van valorisatie moet garanderen dat er geen risico is op verdere verspreiding van de soorten
Vegetatieve delen (met zaden)	⚠ Onder voorbehoud van een studie die deze verwerkingsmethode voor de soort valideert	⚠ Onder voorbehoud van een studie die deze verwerkingsmethode voor de soort valideert	✗	✗	⚠ Elke andere vorm van valorisatie moet garanderen dat er geen risico is op verdere verspreiding van de soorten
Wortelstokken of wortels gemengd met sediment	✗	✗	✗	✓	⚠ Elke andere vorm van valorisatie moet garanderen dat er geen risico is op verdere verspreiding van de soorten
LANDPLANTEN					
Stengels, takken < 10 cm diameter (zonder zaden)	✓	⚠ Onder voorbehoud van het belang van de soort voor de exploitant	✗	✗	⚠ Elke andere vorm van valorisatie moet garanderen dat er geen risico is op verdere verspreiding van de soorten
Stengels, takken < 10 cm diameter (met zaden)	⚠ Onder voorbehoud van een studie die deze verwerkingsmethode voor de soort valideert	✓ Onder voorbehoud van een studie die deze verwerkingsmethode voor de soort valideert en van het belang van de soort voor de exploitant	⚠ Onder voorbehoud dat de soort niet op een veilige manier kan worden gevaloriseerd via compostering of vergisting	✗	⚠ Elke andere vorm van valorisatie moet garanderen dat er geen risico is op verdere verspreiding van de soorten
Takken > 10 cm diameter	✗	✗	✓	✗	⚠ Elke andere vorm van valorisatie moet garanderen dat er geen risico is op verdere verspreiding van de soorten
Grond met wortelstokken of een zaadbank	✗	✗	✗	✓	⚠ Elke andere vorm van valorisatie moet garanderen dat er geen risico is op verdere verspreiding van de soorten

Aanvullende figuur 1: Samenvatting van behandelingen van groenafval en hun effectiviteit bij het vernietigen van IUS.

Figuur aangepast uit de Franse technische gids:

<https://especes-exotiques-envahissantes.fr/wp-content/uploads/2023/06/accompagner-traitement-dechets-eee.pdf>

7.1. Algemeen

De Franse technische gids, uitgegeven door het Centre de ressources Espèces exotiques envahissantes in samenwerking met Suez Recyclage et Valorisation France, vermeldt verschillende composteropties en hun effectiviteit voor verschillende IUS. De gids geeft ook een samenvatting van de verschillende soorten groenafvalbehandeling en hun effectiviteit bij het verwijderen van IUS-propagules (Supplementaire Figuur 1).

7.2. Europese richtlijnen

- **Richtlijn 2008/98/EG:** EU-afvalrichtlijn om maatregelen vast te stellen ter bescherming van het milieu en de menselijke gezondheid door het voorkomen en beheeren van afval, en door het verminderen van de algehele impact van het gebruik van hulpbronnen en het verbeteren van de efficiëntie van het gebruik van hulpbronnen.
- **DE 2008/1/EG:** Europese Richtlijn voor Geïntegreerde Vervuilspreventie en -bestrijding (IPPC) die Richtlijn 96/61/EG intrekt en die verschillende categorieën industriële activiteiten betreft, waaronder composteercentra.

- In december 2008 werd een groenboek gepubliceerd over het beheer van bio-afval in de Europese Unie. Het heeft als doel kansen te verkennen om afvalbeheer te verbeteren en biedt achtergrondinformatie over:

- Het huidige afvalbeheerbeleid;
- De resultaten van afvalbeheeronderzoek;
- Methoden van milieucommunicatie op het niveau van lidstaten.

7.3. Vlaanderen

7.3.1 Wettelijke verplichtingen betreffende compostering:

Voor Vlaanderen is een overzicht van de relevante wetgeving beschikbaar op de website van VLACO <https://vlaco.be/kenniscentrum/wetgeving>

VLAREM I bepaalt welke klasse van vergunning van toepassing is, dit is omschreven in [rubriek 2.2.3 in bijlage 1](#).

VLAREM II beschrijft in [hoofdstuk 5.2.2.3](#) aan welke specifieke sectorvoorwaarden er voldaan moeten worden betreffende de opslag en compostering.

Betreffende vergunningsplichtigheid: Het composteren van groenafval is meldings- of vergunningsplichtig, tenzij er uitsluitend eigen afval wordt gecomposteerd en de compost uitsluitend bestemd is voor eigen percelen (dus geen tuinen van klanten). Meer informatie over de aanvraag van een [omgevingsvergunning](#) vind je bij de Vlaamse overheid.

Om eigen compost nadien te kunnen gebruiken, moet een keuringsattest van VLACO verkregen worden.

Voor composteren door bedrijven en het gebruik van compost zijn enkele verplichtingen van het mestdecreet van kracht. Deze kunnen geraadpleegd worden op <https://vlaco.be/kenniscentrum/wetgeving/map->

Boerderijcomposteren wordt beschreven in de meststofwetgeving. Een samenvatting wordt gegeven door ILVO op <https://ilvo.vlaanderen.be/uploads/documents/Boerderijcompostering-wetgeving.pdf>

7.3.2 Richtlijnen betreffende compostering

Voor composteer- en vergisting van groenafval is het best beschikbare technieken rapport van VITO beschikbaar, dit rapport geeft eveneens de links naar de relevante wetgeving weer en is vooral bestemd voor gespecialiseerde bedrijven:

<https://emis.vito.be/nl/bbt/publicaties/bbtbref-en-andere-publicaties/composteer-en-vergistingsinstallaties>

Op de website van OVAM zijn richtlijnen beschreven voor compostering door niet-gespecialiseerde bedrijven.

<https://ovam.vlaanderen.be/groenafval-correct-beheren-als-tuinaannemer#:~:text=1%20Zelf%20composteren&text=Deze%20compost%20kan%20u%20zelf,ook%20het%20Mestdecreet%20van%20toepassing.>

<https://ilvo.vlaanderen.be/uploads/documents/Teeltfiches-Hansbeke-2021-Compost.pdf>

Voor boerderijcomposteren, d.w.z. het composteren op eigen terrein eventueel inclusief mest, heeft VITO richtlijnen gepubliceerd: <https://ilvo.vlaanderen.be/uploads/documents/Teeltfiches-Hansbeke-2021-Compost.pdf>

7.4. Wallonië

7.4.1 Wettelijke verplichtingen met betrekking tot composteren

In Wallonië worden de voorwaarden voor composteerinstallaties vastgelegd in het [AGW van 18 juni 2009](#), waarin de sectorale voorwaarden voor composteerinstallaties worden bepaald wanneer de hoeveelheid opgeslagen materiaal groter is dan of gelijk is aan 500 m³. Deze wetgeving bepaalt welke certificaten en/of registraties nodig zijn voor elk type installatie. Compostering ter plaatse voor professionals (boerderijcompostering) wordt niet expliciet vermeld.

Voor Wallonië is een **overzicht van de relevante wetgeving** beschikbaar op de SPW-website:

- [Composteren](#)
- [Anaerobe vergisting](#)

In het algemeen zijn de aanbevelingen **voor composteren**:

- In situ *recycling* kan in sommige gevallen een alternatief zijn voor selectieve inzameling van bepaald biologisch afval.
- Voor groenafval, voedsel- en keukenafval en soortgelijk afval, exclusief dierlijke bijproducten: compostering of zelfs biomethanisatie.
- Composteren vereist een milieuverklaring van klasse 3 wanneer de hoeveelheid opgeslagen materiaal groter is dan of gelijk is aan 10 m³, en

een milieuvergunning wanneer een hoeveelheid van 500 m³ overschreden wordt.

Voor het composteren van groenafval geven **twee gidsen** op de SPW-website advies voor thuis- en collectief composteren:

- [Gids voor het composteren van keuken- en tuinafval](#)
- [Gids voor collectieve compostering](#)

7.5. Brussel

7.5.1 Wettelijke verplichtingen betreffende compostering

In de Brusselse regio is de wet op het beheer van professioneel afval ("Brudalex") in juni 2022 gewijzigd. Het sorteren van bioafval voor terugwinning of inzameling ter plaatse door een goedgekeurde verzamelaar zal vanaf 1 mei 2023 verplicht zijn voor alle beroepsgroepen. Dit geldt voor alle professionals.

Specifiek voor composteerinstallaties is het wettelijk kader samengevat op de website van Leefmilieu Brussel: <https://leefmilieu.brussels/pro/wetgeving/verplichtingen-en-vergunningen/verplichtingen-met-betrekking-tot-composteerinrichtingen>

7.5.2 Richtlijnen betreffende compostering

Een overzicht van de richtlijnen kan gevonden worden op de composteergids van Leefmilieu Brussel: https://leefmilieu.brussels/sites/default/files/NOTE_20230118_GuideCompostage_NL.pdf

7.6. Federaal

Wanneer compost niet enkel op eigen terrein gebruikt wordt en dus verhandeld gaat worden (ook gratis weggeven wordt beschouwd als verhandelen) moet je voldoen aan het [KB Handel in meststoffen, potgrond en bodemverbeteraars](#). Daarnaast dient een ontheffing aangevraagd worden bij FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu, en dient ook voor een correcte etikettering van de compost gezorgd te worden.

8. ANNEX III: BESCHIKBARE VERWERKINGSBEDRIJVEN

8.1. Vlaanderen

Vlaamse bedrijven die gecertificeerd zijn voor composteren en voldoen aan ISO-normen, zijn te vinden op <https://vlaco.be/onafhankelijke-certificering/overzicht-gecertificeerde-bedrijven> en staan hier vermeld (lijst opgemaakt december 2025):

Plaats	Bedrijf	Type
1190 VORST	BRUSSEL-COMPOST	Compostering
1500 HALLE	GROENE STROOM LIEVENS	Vergisting
1820 STEENOKKERZEEL	BEYS GROENRECYCLING	Compostering
1930 ZAVENTEM	SABGRO POTATOES	Compostering
2280 GROBBENDONK	GEMEENTE GROBBENDONK	Compostering
2280 GROBBENDONK	ALBERTSTROOM	Vergisting
2320 HOOGSTRATEN	KENNES F. BVBA	Compostering
2321 MEER	METRANS VERMEIREN	Compostering
2321 MEER	RENDERS	Compostering
2340 BEERSE	IOK AFVALBEHEER GFT	Compostering
2370 ARENDONK	DE KRUISBERG	Compostering
2370 ARENDONK	ARBIO	Vergisting
2390 MALLE	AGRI-POWER	Vergisting
2440 GEEL	AGROGAS	Vergisting
2450 MEERHOUT	BIOGAS BOONEN	Vergisting
2500 LIER	IVAREM	Compostering
2520 RANST	THEYS WK	Compostering
2830 WILLEBROEK	MERRECO	Compostering
2930 BRASSCHAAT	GEMEENTE BRASSCHAAT	Compostering
2960 BRECHT	IGEAN - GFT-VERGISTING II	Compostering
2960 BRECHT	IGEAN - GROENCOMPOSTERING	Compostering
2960 BRECHT	IVEB	Vergisting
3000 LEUVEN	ECOWERF	Compostering
3020 HERENT	DE WINTER - HERENT	Compostering
3370 BOUTERSEM	GUILLIAMS GREEN POWER	Vergisting
3440 ZOUTLEEUV	BIOFER	Vergisting
3530 HOUTHALEN	BIONERGA EUROPARK	Compostering
3630 MAASMECHELEN	BIONERGA MAASMECHELEN GFT	Compostering

3630 MAASMECHELEN	BIONERGA MAASMECHELEN GROEN	Compostering
3680 MAASEIK	ACTERRA MAASEIK	Compostering
3700 TONGEREN	BIOPOWER TONGEREN	Vergisting
3740 BILZEN	BIONERGA BILZEN GFT	Compostering
3770 ZICHEN-ZUSSEN-BOLDER	ROOSEN BORGH	Compostering
3900 OVERPELT	BIONERGA OVERPELT	Compostering
3920 LOMMEL	RUBEN COX	Compostering
3920 LOMMEL	BIO ENERGY	Vergisting
3920 LOMMEL	BIO METHANE	Vergisting
3950 BOCHOLT	BIOPOWER BOCHOLT	Vergisting
3960 BREE	BIOGAS BREE	Vergisting
8000 BRUGGE	RENEWI NV - IVBO	Compostering
8020 HERTSBERGE OOSTKAMP	ELS MEGANCK	Compostering
8400 OOSTENDE	DE BREE SOLUTIONS OOSTENDE	Compostering
8470 GISTEL	IVACO	Vergisting
8531 BAVIKHOVE	STIJN DONCKELE	Compostering
8552 MOEN	IMOG	Compostering
8700 TIELT	VROMMAN	Vergisting
8740 PITTEM	LANNOO	Compostering
8740 PITTEM	AM-POWER	Vergisting
8750 WINGENE	JAVALOT	Compostering
8800 ROESELARE	RENEWI BELGIUM VERGISTING	Vergisting
8800 RUMBEKE	AGRIKRACHT RUMBEKE	Vergisting
8800 RUMBEKE	INAGRO	Vergisting
8830 GITS (HOOGLEDE)	SENERGHO	Vergisting
8850 ARDOOIE	DIGROM ENERGY NV	Vergisting
8890 MOORSLEDE	AGRIKRACHT MOORSLEDE	Vergisting
8890 MOORSLEDE	AGRIKRACHT MOORSLEDE LARIMOVA	Vergisting
8900 IEPER	BIO BLUE - COMPOSTERING	Compostering
8900 IEPER	IVVO	Compostering
8900 IEPER	WESTCOMPOST	Compostering
8900 IEPER	BIO BLUE - VERGISTINGSINSTALLATIE	Vergisting
8900 IEPER	WATERLEAU NEW ENERGY	Vergisting
8930 LAUWE	LAVATRA BVBA	Compostering
8930 MENEN	LEIESTROOM	Vergisting
9000 GENT	REGOMEF GENT	Compostering
9080 LOCHRISTI	DICA TUINEN	Compostering
9100 SINT-NIKLAAS	STAD SINT-NIKLAAS	Compostering
9120 KALLO	ECOSON ENERGY BV	Vergisting

9120 KALLO	UPGRADE BIO-ENERGY	Vergisting
9150 KRUIBEKE	QILOWATT	Vergisting
9200 DENDERMONDE	VERKO	Compostering
9230 WETTEREN	RECYCLING	Compostering
9320 EREMBODEGEM	WIPS	Compostering
9500 GERAARDSBERGEN	ILVA - GROENCOMPOSTERING	Compostering
9600 RONSE	RENEWI NV - RONSE	Compostering
9690 KLUISBERGEN	DEPRIESTER RECYCLAGE	Compostering
9800 DEINZE	ACTERRA DEINZE	Compostering
9800 DEINZE	VC ENERGY	Vergisting
9800 DEINZE	ZYMOFIX	Vergisting
9810 EKE	DE BREE SOLUTIONS EKE	Compostering
9820 MERELBEKE	ILVO	Compostering
9880 AALTER	GEMEENTE AALTER	Compostering
9900 EEKLO	RENEWI NV - IVM	Compostering
9930 ZOMERGEM	AGRO-ENERGIEK	Vergisting
9940 EVERGEM	DE SUTTER - GOETHALS	Compostering

8.2. Wallonië

Waalse bedrijven die gecertificeerd zijn voor composteren en voldoen aan ISO-normen, zijn te vinden op <http://owd.environnement.wallonie.be/xsql/35.xsql?canevas=acteur> en staan hier vermeld (lijst opgemaakt december 2025):

Plaats	Bedrijf	Type
1300 LIMAL	INBW - SITE DE LIMAL	Compostering
1300 LIMAL	INBW - SITE DE LIMAL	Vergisting
1360 THOREMBAIS-LES-BEGUINES	COMPOSTAGE PARMENTIER	Compostering
1380 LASNE	OUTSPIRATION	Compostering
1420 BRAINE-L'ALLEUD	RENEWI CENTRE DE BRAINE L'ALLEUD	Compostering
1460 VIRGINAL-SAMME	INBW - SITE DE VIRGINAL	Compostering
1472 VIEUX-GENAPPE	EVERGREEN BIO ENERGY	Vergisting
1495 TILLY	COMMUNE DE VILLERS-LA-VILLE	Compostering
4040 HERSTAL	INTRADEL - SITE DE HERSTAL	Vergisting
4250 GEER	HESBAYE FROST	Vergisting
4250 GEER	BIOGAZ DU HAUT GEER	Vergisting
4250 GEER	BIOGAZ DU HAUT GEER	Vergisting
4460 GRACE-HOLLOGNE	INTRADEL GRACE HOLLOGNE	Compostering
4460 GRACE-HOLLOGNE	AGRICOMPOST	Compostering
4560 CLAVIER	OCHAIN ENERGIE	Vergisting

4600 LIXHE	INTRADEL - SITE LIXHE COMPOST	Composting
4690 EBEN-EMAEL	ROOSEN BORGH	Composting
4700 EUPEN	STADT EUPEN	Composting
4750 BÜTGENBACH	BIOENERGIE E.G.H.	Vergisting
4750 BÜTGENBACH	EIFEL-HOLZ	Composting
4750 BÜTGENBACH	FRIEBARA	Vergisting
4750 BÜTGENBACH	LERN APPREND	Vergisting
4770 AMEL	DRIES ENERGY	Vergisting
4780 RECHT	LENGES GEBRUDER	Vergisting
4800 VERVIERS	TRAITEX	Composting
4860 PEPINSTER	SOHAN * SRL	Composting
5100 NANINNE	BEP - CENTRE DE COMPOSTAGE DE NANINNE	Composting
5340 GESVES	BIOSPACE	Vergisting
5360 HAMOIS	BAWAGRI * SRL	Vergisting
5640 METTET	WALVERT SERVICES - SITE DE METTET	Vergisting
5670 VIERVES-SUR-VIROIN	ROCHE MADOU	Vergisting
5670 VIROINVAL	ASS COULONVAL - SELECQUE * GR PP	Vergisting
6210 FRASNES-LEZ-GOSSELIES	BIOMETHANE DU BOIS D'ARNELLE	Vergisting
6210 LES BONS VILLERS	CEJEV SPRL	Composting
6224 WANFERCEE-BAULET	CINERGIE - SITE DE WANFERCEE-BAULET	Vergisting
6240 FARCIENNES	SEDE BENELUX - SITE DE FARCIENNES	Composting
6240 FARCIENNES	BIOMETH QUALITY PRODUCT (BQP)	Vergisting
6250 AISEAU-PRESLES	ADMINISTRATION COMMUNALE DE AISEAU-PRESLES-UNITE DE BIOMETHA	Vergisting
6250 ROSELIES	ADMINISTRATION COMMUNALE D'AISEAU-PRESLES	Composting
6441 ERPION	WALVERT SERVICES - SITE D'ERPION	Vergisting
6500 BEAUMONT	FLORIAL CENTRE GARDEN VALTIN	Composting
6530 THUIN	BIOGAZ SAINT-ROCH	Vergisting
6661 HOUFFALIZE	JONKEAU ERIC ET PIERRE-OLIVIER * GR PP	Vergisting
6666 WIBRIN	SOCIETE ARDENNE D'EMBOUTEILLAGE	Vergisting
6700 ARLON	MESSANCY BIOMETHA	Vergisting
6717 ATTERT	KESSLER	Vergisting
6720 HABAY-LA-NEUVE	IDELUX ENVIRONNEMENT - CENTRE DE HABAY	Composting
6800 LIBRAMONT-CHEVIGNY	L'OREAL LIBRAMONT	Vergisting
6840 HAMIPRE	HUBERTY AURELIEN ET FRANCIS	Vergisting
6840 HAMIPRE	METHAGREEN	Vergisting

8.3. Brussel

Brusselse bedrijven die gecertificeerd zijn voor composteren en voldoen aan ISO-normen, zijn te vinden op https://app.bruxellesenvironnement.be/listes/?nr_list=pe_col_trait_dech_1 en staan hier vermeld (lijst opgemaakt december 2025):

Plaats	Bedrijf	Type
1000 BRUSSEL	VEOLIA ENVIRONMENTAL SERVICES BRUSSELS	Inzameling - Verwerking
1000 BRUSSEL	PERMAFUNGI	Verwerking
1020 BRUSSEL	RECYCLO	Verwerking
1070 ANDERLECHT	NOIR D'IRIS	Inzameling - Verwerking
1090 JETTE	GEMEENTE VAN JETTE	Inzameling - Verwerking
1120 BRUSSEL	GROND- EN AFBRAAKWERKEN G & A DE MEUTER	Inzameling
1120 BRUSSEL	VEOLIA ENVIRONMENTAL SERVICES BRUSSELS	Inzameling - Verwerking
1120 BRUSSEL	LA FERME NOS PILIFS	Verwerking
1130 BRUSSEL	NET BRUSSEL, GEWESTELIJK AGENTSCHAP VOOR NETHEID	Inzameling
1130 BRUSSEL	GGR	Inzameling - Verwerking
1130 BRUSSEL	DEKEMPENEER	Inzameling - Verwerking
1150 SINT-PIETERS-WOLUWE	NET BRUSSEL, GEWESTELIJK AGENTSCHAP VOOR NETHEID	Inzameling
1160 OUDERGEM	NET BRUSSEL, GEWESTELIJK AGENTSCHAP VOOR NETHEID	Inzameling
1190 VORST	NET BRUSSEL, GEWESTELIJK AGENTSCHAP VOOR NETHEID	Inzameling
1190 VORST	MARKETING AND COMMERCIAL ASSISTANCE RECYCLING	Inzameling - Verwerking
1190 VORST	RENEWI	Inzameling - Verwerking
1190 VORST	BRUSSEL COMPOST	Verwerking

Invasive Alien Species
National Scientific Secretariat

**Ontdek hoe je klanten
correct informeert.**